

Aan het College van B & W van Albrandswaard

Onderwerp: VN-Verdrag Handicap

Geacht College,

Op basis van het VN-Verdrag Handicap* dat in 2016 door Nederland is geratificeerd brengen wij hierbij het volgende ongevraagd advies uit, met als thema:

Participatie is geen gunst maar een mensenrecht

- Stel in 2020 een 'inclusie-agenda' op.
Gemeenten zijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Participatiewet en Jeugdwet sinds 2016 verplicht om een 'inclusie-agenda' op te stellen.
  - Maak deze samen met ervaringsdeskundigen.
  - Stel hierin meetbare doelen op en doe een nulmeting.
- Formeer actief opnieuw een gehandicaptenraad.
Iedere gemeente is verplicht om te zorgen voor de deelname van mensen met een beperking in een cliëntenraad.
  - Voor het samenstellen van deze raad kan gebruik worden gemaakt van het cliëntenbestand van de SWA, netwerk van deze en actieve werving in de Schakel, website en sociale media.
- Raadpleeg actief mensen met een beperking.
Het raadplegen van mensen met een beperking en hun organisaties bij het maken van beleid en het inzetten van mensen met een beperking bij trainingen voor professionals en andere groepen zijn noodzakelijk in bewustwordingscampagnes.
  - Maak bij het opstellen van nieuw beleid gebruik van de kennis van de nieuw in te stellen gehandicaptenraad, het cliëntenbestand van de SWA en de vele cliëntenorganisaties die er zijn.

- Inventariseer de toegankelijkheid en bruikbaarheid van diverse publieke terreinen.
Inventariseer systematisch met (ervaring)deskundigen en technici hoe toegankelijkheid en bruikbaarheid op een doelmatige manier kunnen worden verbeterd voor diverse groepen gebruikers met een handicap en op diverse terreinen: digitale media, gebouwen, gebouwde omgeving, vervoer, vrije tijdsvoorzieningen (parken, festivals) en stel die kennis op een toegankelijke manier ter beschikking. Stel bij aanbestedingen verplicht dat van deze kennis gebruik gemaakt wordt.

- Neem concrete doelstellingen op in de omgevingsvisie.
Neem bij het formuleren van de omgevingsvisie concrete doelstellingen op voor het realiseren van voldoende toegankelijke woningen, een toegankelijke openbare ruimte waarin mensen met een rollator of rolstoel zich kunnen voortbewegen en mensen die blind zijn zich veilig voelen; betere toegankelijkheid en bruikbaarheid van gebouwen, speelplekken ingericht met speeltoestellen voor kinderen met en zonder beperking, voldoende beschikbaarheid van openbare toegankelijke toiletten, vermijden van gedeelde ruimten.
Zorg dat informatie over omgevingsplannen/bestemmingsplannen en bouwplannen niet alleen digitaal maar ook op een andere wijze beschikbaar is.
Stel in vergunningen ook eisen aan toegankelijkheid van culturele podia, zwembaden en andere recreatiegelegenheden.

- Houd met beleid rekening met de afhankelijkheidspositie.
Mensen met een beperking zitten vaak op meerdere vlakken in een afhankelijkheidspositie. Daarmee worden zij met een optelsom van problemen geconfronteerd.
  - Erken dat mensen met een beperking hierdoor onvermijdelijk hogere uitgaven hebben, inclusief verplichte eigen bijdragen voor ondersteuning en medische zorg.
Compenseer zover mogelijk voor deze hogere uitgaven.
  - Heb hierbij specifieke aandacht voor kinderen en jongeren met een beperking.
  - Neem psychische aandoeningen serieus. Net zo serieus als lichamelijke aandoeningen.
Wees ervan bewust dat deze minder zichtbaar en daardoor vaak ook minder herkenbaar zijn.

- Heb aandacht voor factoren die van belang zijn voor een zelfstandig leven.
  - Denk hierbij aan het verbeteren van het aanbod betaalbare geschikte woningen;
  - Beschikbaar stellen van toereikend persoonsgebonden budget; Besef dat mensen met een handicap persoonlijke ondersteuning ook gebruiken om betaald werk te zoeken, opleidingen te volgen, politiek of anderszins maatschappelijk actief te zijn.
  - Ondersteunen bij het opbouwen van een sociaal netwerk;
  - Het effectief ontlasten van familieleden die mantelzorg verlenen.

- Zet meer in op persoonlijke begeleiding.
 Stel meer persoonlijke begeleiding beschikbaar voor mensen met beperking gericht op zinvolle participatie in maatschappelijke activiteiten. Met name mensen met verstandelijke beperkingen vereenzamen en hebben weinig zinvolle contacten.
  - Werp geen extra drempels op bij de aanvraag van een pgb en zorg dat sociale individuele ondersteuning gericht op participatie ook mogelijk is.

- Versimpel aanvraagprocedures.
 Onderzoek toont aan dat een kwart tot de helft van hulpvragers (vooral mensen met een verstandelijke beperking en psychische problemen), grote moeite heeft met aanvraagprocedures.
  - Gebruik ook hier de kennis van ervaringsdeskundigen.

- Maak apart participatie beleid voor mensen met een beperking.
 Het aandeel mensen met een beperking dat in armoede leeft neemt de laatste jaren toe. Hiermee neemt ook de kans op sociale uitsluiting toe. De werkloosheid onder mensen met een beperking is ook toegenomen en is meer dan de helft hoger dan bij mensen zonder beperking.
  - Monitor de algemene werkgelegenheidssituatie van alle groepen mensen met een beperking.
 Besteed hierbij aandacht aan specifieke groepen waar de werkgelegenheid bijzonder laag is, zoals bij vrouwen met een beperking, mensen met een ernstige beperking en mensen met een kleur met een beperking.
  - Betrek werkgevers hier actief bij.
  - Bied bestendige coaching aan voor werkzoekenden.

- Zet in op onderwijs.
Het aantal kinderen dat vanwege hun beperking buitengesloten is van het schoolsysteem is landelijk sinds 2010 bijna verdubbeld.
  - Ga actief in gesprek met de scholen om te zien welke specifieke factoren in de praktijk belemmerend werken.
  - Maak ook hier weer gebruik van ervaringsdeskundigen.

- Verbeter het beleid voor hulpmiddelen.
Er worden veel tekortkomingen gesignaleerd bij het regelen van hulpmiddelen.
  - Gebrek aan maatwerk gericht op wat het individu nodig heeft;
  - Lange levertijden;
  - Mankerend onderhoudsysteem;
  - Het niet mogen meenemen van een (maatwerk) hulpmiddel bij verhuizing naar een andere gemeente.
 Stel striktere minimumeisen aan termijnen voor levering en onderhoud, houd meer toezicht en neem elke signaal serieus.

- Gebruik braille, tastlijnen, spraak en andere hulpmiddelen.
Maak alle informatie in het publieke domein beschikbaar in Braille. Voorzie publieke voorzieningen (zoals liften en roltrappen) van gesproken informatie. Voorzie deze ook van tastlijnen voor geleide stokken.

- Voorzie in mogelijkheden om zelfstandig te stemmen.
Tref voorzieningen zodat ook mensen met een leeshandicap zelfstandig kunnen stemmen. Maak ook alle informatie rondom stemmen, kiesrecht, en verkiezingen algemeen toegankelijk.

3 januari 2020.

Namens de Maatschappelijke Adviesraad Albrandswaard,

Piet van Verseveld,
voorzitter

Elena Chvedtsjoek,
secretaris

*De tekst van dit advies is grotendeels letterlijk overgenomen uit de Schaduwrapportage 'Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap in Nederland' van de Alliantie VN-verdrag Handicap van 3 december 2019.